Cena 50 hal.

Nowy Dziennik wychodzi codziennie rano wyjąwszy poniedziałki — Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ulica Stradom 12. Telefon redakcyi 279, w nocy 1506. Rękopisów nie zwraca się. Konto czekowe P. K. O. Nr. 141.898 Nakładem Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 50 hal.

Prenumerata: w Krakowie mies. 12 K. kwart. 35 Kor.; z odnoszeniem do domu mies. 14 Kor. kwart. 41 Kor. Na prowincyi 14, kwart. 41 K. Za granicą: mies. 16 Kor. kwart. 47 Kor. Cena ogłoszeń: 1 w. pet. 1-szp. 0·80 (Mk. 0·80) Nadesłane: 1 w. pet. 3·— (Mk. 3·—) Tekst: 1 w. pet. 5·— (Mk. 5·—) Zawiadomienia ślubne gratulacye: 20 Koron

Rok II. Kraków, poniedziałek 20 października 1919. Nr. 226

Naczelnik państwa w Krakowie.

Kraków, 19 października.

Gród nasz wita w swych murach Gościa Dostojnego. Naczelnik Państwa przybywa do Krakowa, by w piątą rocznicę wymarszu drugiej brygady Legionów wziąć udział w święcie zjednoczenia wojsk polskich. Jest może cudownem zrządzeniem dziejów, że naród polski w chwili, gdy skruszył kajdany niewoli, znalazł w osobie Piłsudskiego usymbolizowanie owej pełnej cierni i znoju drogi czynu bohaterskiego, wiodącej naród od wiekowej przeszło niewoli ku życiu i przyszłości w wolności i prawdzie, swobodzie i sprawiedliwości. Miasto niewoli — wolność, rozdarcia — jedność, miasto niewolniczej bierności — aktywizm bohaterów, miasto sobkostwa i w egoiźmie pławiącej się prywaty — bohaterska walka, miasto wygód i ciepła ogniska domowego — pełen znoju, trudu i poświęcenia dzień w służbie narodu, zamiast ugięcia karku pod knutem krwiożerczego tyrana, sączącego rdzę niewoli w krew i serca narodu — tułaczka, więzienie i niezłomny hart ducha i woli — oto drogowskaz Piłsudskiego.

Jak żyć i cierpieć dla narodu, uczył społeczeństwo i młodzież Piłsudski. A wobec świata zadokumentował, że niema w wszechświecie siły, którąby podciąć mogła pęd żywego narodu ku wolności i ku życiu swobodnemu według własnej woli. Narodom uciskanym zaś wskazał drogę, że własnym czynem, krwią swą i potem naród wolność zdobywa i prawo samostanowienia. Gdy słowo ciałem się stało, gdy wolna powstała Polska, zwycięzca idei i wiary staje na czele państwa i poczyna uczyć naród swój nowej etyki współżycia narodów. Manifest wileński, co narodom na kresach Polski mieszkającym wolność i tolerancyę zwiastował, stał się tą fundamentalną wytyczną dla państwowej myśli politycznej, błąkającej się częstokroć w ogólnym chaosie na bezdrożach imperyalizmu i gwałtu, przeżytków z dni niewoli i rozdarcia. Manifest wileński — to zapowiedź zdrowa, co mimo głosów różnorodnych puszczyków, siejących ziarno niezgody i sączących jad nienawiści, oczyści może zachwaszczoną atmosferę... Piłsudski stał się w narodzie polskim uosobieniem czynu i zdrowej myśli politycznej.

I z niekłamanem uczuciem sympatyi odnosi się też społeczeństwo żydowskie do osoby Naczelnika Państwa. Wierzymy bowiem, że wbrew wszystkiemu, co się stało, część narodu żydowskiego, żyjąca w Polsce, uzyska ową pełnię praw, które umożliwią i zapewnią jej swobodny rozwój kulturalny i ekonomiczny. Wierzymy, że Polska wolna i niepodległa znajdzie probierz regulujący współżycie narodów na zasadach sprawiedliwości i tolerancyi narodowościowej.

W tej nadziei wita dziś ludność żydowska wraz z całą ludnością Dostojnego Gościa w murach naszego miasta.

Pochód na Petersburg.

Wiedeń PAT. Wied. b, k. donosi z Paryża pod datą 17 bm.: Wiadomości, które nadeszły z Rygi, kreślą dotkliwą porażkę czerwonej armii. »Eclair« otrzymał od Lianozowa, prezydenta rosyjskiego rządu północno zachodniego następujący telegram: Odnieśliśmy znaczne sukcesy. Armia północno-zachodnia wkroczyła wśród entuzyazmu ludności do Gatczyny, stoi zatem 45 wiorst od Petersburga. Pochód naprzód odbywa się dalej. Armia czerwona cofa się w popłochu i nieładzie. Liczba jeńców i zdobycz wojenna są znaczne. Dwa pociągi pancerne »Trocki« i »Lenin« zostały zdobyte. Sprawozdanie kończy się zapewnieniem, że tym razem rząd bolszewicki z pewnością runie.

Berlin. PAT. Pisma donoszą z Helsingforsu, że armia północno zachodnia oprócz Gatczyny zdobyła także i Reczkaja, natarcie tylko na słaby opór bolszewików. Armia atakuje energicznie dalej.

Wiedeń. PAT. B. K. donosi z Amsterdamu za Reuterem, że północno-zachodnia armia rosyjska zajęła prócz Carskiego Sioła, także Krasnoje Gorka.

Wiedeń. PAT. „N. W. Tagblatt“ donosi z Kopenhagi pod datą 18 bm. Przed Kronstadt podpłynęła większa ilość okrętów wojennych. Z okrętów tych donoszą, że ogromne kłęby dymu unoszą się nad stolicą rosyjską, tak, że można przypuszczać, że bolszewicy pozostawili z niej tylko kupę gruzów.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Londynu: „Daily Expres“ donosi z Helsingforsu, że Kronstadt poddał się po ostrzeliwaniu przez flotę angielską. Krążą pogłoski, że wojska Judenicza w środę wieczorem wmaszerują do Petersburga.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Zurychu: „Sued Slavische Korrespondenz“ donosi z dnia 17 bm. Telegramy dzienników o wypadkach w Rosyi potwierdzają wiadomość o nadchodzącym upadku Czerwonej armii rosyjskiej. Wzbrania się ona dalej walczyć. Także i mieszczański żywioł wciągnięty w armię czerwoną, przyczynia się do jej rozluźnienia. W Petersburgu oczekują wkroczenia lada chwila wojsk Judenicza. Pochód Denikina przeciw Moskwie odbywa się bez przeszkód. O przyszłej formie rządu w Rosyi rozstrzygnie konstytuanta. Nadchodzące wojska armii Denikina i Judenicza wiozą ze sobą środki żywności dla ludności miejskiej. W Moskwie i Petersburgu panuje straszny głód.

Powstanie antysowieckie w Petersburgu i Moskwie.

Wiedeń. PAT. Wied. b. k. donosi z Berlina pod datą 17 b. m. »8 Uhr-Blatt« donosi z Bazylei: Wedle prasowych doniesień z Londynu tamtejsze dzienniki stwierdzają, że w Petersburgu wybuchło powstanie przeciwko rządowi sowietów i trwa dalej. Wiele urzędzeń bolszewickich zniszczono. Według doniesienia »Morningpost«, w Moskwie wybuchło ponownie powstanie.

Berlin. PAT. Pisma donoszą z Rotterdamu: »New. Rotterd. Courant« podaje za bolszewicką »Prawdą«, że sukcesy Denikina zachwiały poważnie stanowiskiem rządu sowieckiego. W urzędowych kołach rysyjskich liczą się z tem, że zwycięstwa Denikina spowodują wrzenie w republice sowieckiej.

Menszewicy popierają bolszewików.

Wiedeń. PAT. Wedle donienia K. B. z Moskwy odbyło się tam dnia 16 października zgromadzenie mienszewików, na którem postanowiono poprzeć bolszewików ze względu na ich obecną sytuacyę, wszystkiemi siłami w walce przeciw generałom carskim aby wraz z republiką bronić zdobyczy rewolucyjnych.

Rewucki o pogromach na Ukrainie.

Sztokholm. (Tel. wł.) Odbył się tutaj wielki wiec, poświęcony położeniu Żydów na Ukrainie. B. minister dla spraw żydowskich na Ukrainie, p. Abraham Rewucki, referował o pogromach żydowskich na Ukrainie za czasów jego udziału w rządzie ukraińskim. Za główną przyczynę pogromów uważa referent niesnaski pomiędzy Dyrektoryatem a Radą ministeryalną na Ukrainie. Petlura nie chciał pogromów. Również nie było odezw pogromowych w oficyalnych organach rządowych. Nie można natomiast z pewnością twierdzić, by również wszyscy członkowie Dyrektoryatu mieli w tej sprawie czyste ręce. Szczególnie podejrzanym jest stosunek Andrejewskiego do pogromów.

Celem przywrócenia bezpieczeństwa publicznego musi istnieć w kraju silna władza, będąca w stanie zmusić poszczególne oddziały wojskowe i ich przywódców do posłuszeństwa. W miastach musi być utworzoną przy udziale młodzieży żydowskiej straż obywatelska, której zadaniem ma być dbanie o spokój i porządek.

Oprócz tego musi natychmiast wyjechać komisya celem zbadania sprawy pogromów na miejscu, wynalezienia winnych i pociągnięcia ich do odpowiedzialności sądowej.

Podobny referat wygłosił Rewucki także w Kopenhadze.

Wiec poale-syoński w Sztokholmie.

Sztokholm, (Tel. wł.) Kierownictwo światowej Organizacyi poale-syońskiej zwołało w związku z konferencyą poale-syońską, odbytą w Sztokholmie, wiec poświęcony perspektywom żydowskim w Palestynie i dyasporze. Po zagajeniu inż. S. Kapłańskiego referował dr. N. Syrkin z Ameryki o pracy narodowej Żydów amerykańskich i obecnych perspektywach utworzenia żydowskiej siedziby socyalistycznej w Palestynie. P. Berl Katznelson z Palestyny mówił o położeniu robotników żydowskich w Palestynie. P. S. Rubaszow z Berlina przedstawił nędzę i cierpienia Żydów we wschodniej Europie, gdzie niedawno przebywał. P. Abraham Rewucki podkreślił, iż jedynie wszechświatowy kongres żydowski, zwołany na zasadach demokratycznych jest w stanie powołać do życia instytucye narodowe, odpowiadające powadze chwili. P. Efrajim Blumenfeld kierownik poale syońskiego urzędu palestyńskiego w Jaffie, scharakteryzował niebezpieczeństwa, grożące rozwojowi palestyńskiego osiedlenia żydowskiego przy ewentualnem niekontrolowanem panowaniu kapitału i spekulacyi w Palestynie. Podkreślił on, że jedynie spólnota żydowska, oparta na wolnej pracy, będzie wyzwoleniem żydowskiem.

Wiec zakończył krótkiem przemówieniem p. L. Chazanowicz.

Wojska amerykańskie dla Górnego Śląska.

Berlin. PAT. Pisma berlińskie donoszą z Nowego Yorku, że wyjechał stamtąd oddział amerykański w sile 5000 żołnierzy do Brestu i ma zastąpić te oddziały amerykańskich wojsk okupacyjnych, które wysłane będą na Górny Śląsk.

Stan zdrowia Wilsona.

Wiedeń. PAT. Wied. biuro donosi z Waszyngtonu: Według ostatniego biuletynu ustąpiły niedomagania, na które cierpiał prezydent Wilson w dwóch ostatnich dniach. Chory przebył noc dobrze. Działalność nerek jest dobra.

Odroczenie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Kraków. PAT. Radio z Nauen: »Deutsche Allg. Ztg.« uważa nominacyę nowego komisarza dla nadreńskich prowincyi Pawła Tirarda, za jedną z najważniejszych oznak definitywnego stanu pokojowego, który następuje po ustaleniu zarządu wojskowego. W ogólności jednak prasa niemiecka wyraża żal z powodu zwłoki, jaka nastąpiła w skutek tego, że wymiana dokumentów ratyfikacyjnych została na czas nieoznaczony odroczona. »Vorwärts« dopatruje się poważnych politycznych motywów w tej zwłoce, która widocznie będzie trwać tak długo, aż ententa uzyska zupełną pewność, że Niemcy w żaden sposób nie będą mogły odnieść korzyści na niemieckiej ziemi.

Ameryka domaga się rozbrojenia wszystkich państw

Wiedeń. PAT. »Neues Wiener Journal« donosi z Bazylei: Paryski »Herald« donosi, że Lansing donIósł senatowi, iż Amerykanie w ciągu roku postawią w Lidze narodów wniosek żądający ogólnego rozbrojenia wojskowego wszystkich państw kulturnych.

— Ambasador włoski w Ameryce miał uwiadomić hiszpański urząd zagraniczny, że Włochy nie będą brały udziału w zapowiedzianej blokadzie przeciw Niemcom.

— W stanie zdrowia posła Haasego nastąpiło znowu pogorszenie.

— W zachodniej części Persyi wybuchło powstanie skierowane przeciw wpływowi angielskiemu.

Sprawa Rjeki a problem bałkański.

Nastroje wśród Jugosłowian.

Wiedeń, 14. października 1919.

Kwestya Rjeki i związany z nią problem panowania nad Adryatykiem jest nietylko sprawą dotyczącą Włochów i Jugosławii, w których to krajach wywołała ona już poważne przesilenie wewnętrzne, ale także państw koalicyjnych i środkowoeuropejskich, a to nietylko ze względów gospodarczych. T. zw. kwestya Rjeki czyni na nowo aktualnym cały problem bałkański Wszelkie rozwiązanie, które nie sprowadzi neutralizacyi Rjeki i przyległych obszarów Istryi, lecz sporny ten teren przydzieli albo Włochom albo Jugosławii, spowoduje prędzej lub później wojnę między obu państwami, w którą najprawdopodobniej zostaną wmieszane także inne państwa. Anglia, Francya i Ameryka i oczywiście w pierwszej linii południowi Słowianie sprzeciwiają się temu, aby Włochy przez aneksyę Rjeki otrzymały przodujące stanowisko na Bałkanie, o które się ubiegali przedtem Niemcy i Madziarzy.

W prasie serbskiej, kroackiej i słoweńskiej spotykamy w ostatnich czasach coraz częściej głosy zapytujące Włochy, czy też one na seryo sobie wyobrażają, że Serbowie nie celem zjednoczenia i wyswobodzenia rasy południowo słowiańskiej tyle krwi wylewali przez długie lata i ofiarowali prawie połowę ludu serbskiego, ażeby doczekać się »tyranii włoskiej« zamiast niemieckiej i madziarskiej a to w obszarach, które, jak Dalmacya i Istrya, całkowicie lub w przeważnej części zaludnione są przez południowych Słowian? Jugosławia nie ma też wcale zamiaru pozwolić spokojnie na oddanie Albanii Włochom.

W Belgradzie, Zagrzebiu i Lublanie zdają sobie dobrze sprawę z tego, że Włochy dążą do sojuszu z Rumunią, sojuszu zwróconego przeciw Jugosławii, i że Rumuni z powodu Banatu, co do którego sprzeczają się z Serbami i w nadziei uzyskania królewskiej korony węgierskiej byliby skłonni do zawarcia takiego sojuszu z Włochami. Z tego wszystkiego sfery jugosłowiańskie zdają sobie dobrze sprawę. Są one bardzo rozżalone na swych słowiańskich braci. Wprawdzie stosunek Czechów do Polaków, Polaków do Ukrańców, tych znowu do Rosyan, Serbów do Kroatów i i Słoweńców też nie jest najlepszy, »ale — oświadczył mi niedawno jeden z polityków chorwackich — są to wszystko spory między braćmi słowiańskimi, które w każdej rodzinie są na porządku dziennym. Co jednakowoż nas tak rozgorycza, to ta okoliczność, że nasi bracia Słowianie niczego nie czynią, aby nas uchronić od zagłady przez imperyalizm włoski. My Kroaci mamy z Czechami Polakami i Niemcami wspólny interes w tem, aby nie zostać odciętymi od morza«.

Dr. H. Kadisch.

Telegramy.

Rjeka państwem buforowem.

Wiedeń, PAT. Wied. biuro koresp. donosi z Paryża pod datą 17-go bm.: Biuro Havasa donosi, że włoski ambasador zakomunikował Lansingowi zasady porozumienia w sprawie Rjeki, które przywiózł Tittoni do Paryża. Według tych zasad ma być utworzone między Rjeką a Tryestem państwo buforowe pod kontrolą Włoch Lansing dotychczas nie ujawnił swojego zamiaru.

Ameryka przeciw Serbii.

Wiedeń, PAT. Rumuńska agencya Dacya donosi z Belgradu: Przedstawiciel Ameryki zwrócił uwagę rządu serbskiego na skutki, jakie wywołać może stanowisko tego rządu wobec konferencyi pokojowej. Zagroził on, że przemysł i finanse Serbii będą bojkotowane przez Amerykę, jeżeli rząd nie zmieni swojej polityki Oświadczenie to wywołało we wszystkich kołach politycznych Serbii przykre wrażenie. Prasa socyalistyczna atakuje gwałtownie rząd serbski, który proteguje amerykanskie towarzystwa w Paryżu, nie bacząc na interes narodu

Ruch powstańczy w Turcyi.

Dymisya nowego gabinetu tureckiego.

Bukareszt. (Tel. Comp.) Ajencya Dacya donosi z Konstantynopola: Rząd otomański podał się do dymisyi z powodu ciągle wzmagającego się ruchu narodowego w Anatolii. Narodowe wojska (powstańców) obsadziły prawie całą wschodnią Anatolię. (Omówiliśmy już niedawno powstańczy ruch narodowy turecki. zorganizowany przez Mustafę paszę a obejmujący coraz szersze warstwy narodu tureckiego i wojsk tureckich. Pod hasłem utrzymania stanu posiadania, tj. wszystkich obszarów dawnego państwa tureckiego, w których zamieszka ludność mahometańska jakoteż pod hasłem utrzymania konfliktu zorganizowali powstańcy wielką akcyę skierowaną przeciw rządowi centralnemu w Konstantynopolu, który już dwukrotnie z tego powodu musiał zmienić swój skład. Koalicya dotychczas nie poświęciła należytej uwagi wypadkom rozgrywającym się w Anatolii. Nie ulega jednak wątpliwości, że będzie to dla niej twardy orzech do zgryzenia. Francya już zmieniła front i radzi wejść w rokowania z powstańcami na podstawie uznania niepodległości państwa tureckiego. P. Red.)

Turcya prosi Amerykę o ratunek.

Wiedeń. PAT. B. K. podaje z Amsterdamu na podstawie doniesienia agencyi prasowej Radio, że Turcya uprosiła Amerykę, by ją wzięła w obronę i uratowała przed ruiną

Rumunia zostanie zmuszoną do opuszczenia Węgier.

Wiedeń. PAT. Wied. b. k. donosi z Paryża pod datą 17 bm. Biuro Reutera donosi: Najwyższa rada otrzymała telegram międzykoalicyjnej misyi wojskowej w Budapeszcie, w którym postawione jest z naciskiem żądanie, by Rumunię zmuszono do opuszczenia Węgier. Rada postanowiła zadosyć uczynić życzeniu komisyi. Sir Georg Clark odjedzie dzisiaj wieczorem do Budapesztu.

Krwawe rozruchy na Słowaczyźnie.

Wiedeń. PAT. Wiener Allg. Ztg. podaje, że przywódcy ruchu niezawisłości na Słowaczyźnie przedłożyli konferencyi pokojowej w Paryżu memoryał, w którym domagają się odłączenia Słowaczyzny od Czech i zupełnej autonomii. Krwawe rozruchy na Słowaczyźnie trwają dalej. Chłopi toczą wojnę podjazdową przeciw żołnierzom.

Sprawa uchodźców we Wiedniu.

Wiedeń. PAT Na posiedzeniu rady miejskiej odczytał burmistrz Reuman pismo szefa rządu krajowego Dolnej Austryi, Sewera, w sprawie wychodźców. W piśmie tem powiedziano że w myśl rozporządzenia rządu krajowego z dnia 9 września br. zarządzono wydalenie cudzoziemców z Austryi. Pismo konstatuje, że zarządzenie to wydało znaczne rezultaty. Przeciwko tym wychodźcom, którzy pozostali, będzie się postępowało z całą surowością i usunie się ich w drodze przymusowej. Natychmiastowe usunięcie ich napotyka jednak na znaczne trudności, między innemi na brak środków transportowych, Ponadto wielu z pozostałych cudzoziemców wniosło podania o pozwolenie na dalszy pobyt.

Z ruchu palestyńskiego.

Rezolucye palestyńskie konferencyi syonskiej w Ameryce.

Na wniosek Komisyi palestyńskiej uchwaliła konferencya syonistów amerykańskich, odbyta d 14—19 września w Chicago. następujące rezolucye dotyczące pracy palestyńskiej

1) Podkreślić w Światowej organizacyi syon. konieczność rychłego utworzenia przemysłowych i finansowych instytucyi oraz utrzymać gospodarczy kontakt między Ameryką a Palestyną.

2) Polecić światowej organizacyi zajęcie się sprawą imigracyi do Palestyny przez zgłębienie tego zagadnienia i ustalenie wytycznych.

3) wyrazić zadowolenie z powodu pomyślnego rozwoju akcyi achuz amerykańskich oraz kolonii legionistów żydowskich »Balfouriah«.

4) Podjąć najenergiczniejszą akcyę celem sanacyi Palestyny.

5) Polecić egzekutywie organizacyi amer. intenzywkę prac informacyjnych o stanie rolnictwa w Palestynie.

6) Utworzyć biuro informacyjne dla osób zainteresowanych w sprawie jakiejkolwiek dziedziny życia gospodarczego w Palestynie.

7) wezwać organizacyę do bezzwłocznego zajęcia się utworzeniem instytucyi dla importu i eksportu palestyńskiego, któraby pozostawała pod nadzorem światowej organizacyi

8) Studyować sprawy dotyczące masowej kolonizacyi.

9) Wezwać światową organizacyę do poczynienia energicznych kroków w celu spełnienia woli żywiołu osiedlczego w Palestynie w kierunku zniesienia raz na zawsze »chalukie« i zastąpienia jej pracą konstruktywną dla mogących pracować oraz racyonalną akcyą filantropijną na rzecz pozbawionych możności pracy.

10) Pomodz zdemobilizowanym żołnierzom legionu żydowskiego w osiedleniu się w Palestynie.

Konferencya powzięła jeszcze cały szereg uchwał dotyczących specyalnie spraw organizacyi amerykańskiej oraz treści ogólnej m. i. także uchwałę żądającą zwołania najbliższego kongresu syonistycznego do Palestyny lub jednego z miast amerykańskich.

Dalszy ciąg cyklu wykładów p. N. Milejkowskiego.

Komitet Centralny Organizacyi syon. dla Małopolski zawiadamia:

Znany prelegent p. Natan Milejkowski z Warszawy wygłosi odczyty na temat: »Golus i Palestyna« w następujących miejscowościach:

w Wieliczce w niedzielę	dn.	26	paźd.	br.
w Grybowie w poniedz.,	»	27	»	»
» Now. Sączu we wtorek	»	28	»	»
» Str. Sączu we środę	»	29	»	»
» Biecu we czwartek	»	30	»	»
» Sanoku w sobotę	»	1	listop.	»
» Rymanowie w nied.	»	2	»	»
» Korczynie. Krośnie pon.	»	3	»	»
» Dukli we wtorek	»	4	»	»
» Frysztaku we środę	»	5	»	»
» Strzyżowie we czwart.	»	6	»	»

(W pierwszem ogłoszeniu zaszła co do dat myłka).

Komitety lokalne mają poczynić odpowiednie przygotowania i zgłoszenia.

Dalszy ciąg cyklu będzie ogłoszony.

Dotychczasowa działalność kierownictwa organizacyi syońskiej w Londynie.

(Od naszego korespondenta londyńskiego).

(Ciąg dalszy).

Fundusz przygotowawczy.

Żydzi całego świata, do których adresowana była deklaracya rządu angielskiego zareagowali żywo na odezwę przywódców syońskich o popieranie funduszu przygotowawczego. Żaden kraj, gdzie tylko znajduje się znaczniejsza ludność żydowska, nie omieszkał opodatkować się na cele funduszu.

Opodatkowanie na rzecz funduszu przygotowawczego

Od 22. lipca 1917 r. do 28 lutego 1919 r. wpłynęły następujące sumy: Ameryka — 52.348 funtów szterlingów. Rosya — 9.750 funt. szt. Afryka — 20.438 funt. szt. Australia — 2645 funt. szt., Francya — 500 funt. szt., Kopenhaga — 99 funt. szt. Belgia — 815 funt. szt., Szwajcarya — 352 funt. szt., Egipt — 185 funt. szt., Bombaj 100 funt. szt., Szanghaj — 48 funt. szt., Brazylia 50 funt. szt., Madryt (Hiszpania) — 110 funt. szt., Holandya — 665 funt szt., Saloniki — 40 funt. szt. Jewish Colonial Trust — 2.000 funt. szt. Anglia — 4832 funt. szt. Razem — 131.363 funt. szt. 10 szyl. 9 pene, (Jak wiadomo, uchwalono zebrać na rzecz Funduszu wyzwolenia pół miliona funtów szterlingów. Z tego żydostwo angielskie zobowiązało się się zebrać 100.000 funt. szt. — P. Red.)

Fundusz ten umożliwił komisyi syońskiej popieranie kolonizacyi żydowskiej w Palestynie w najkrytyczniejszym momencie jej dziejów. Uratował on to, co zostało wybudowane wśród tak znaczych ofiar w ciągu 35 lat.

Gdyby nie było funduszu przygotowawczego, wiele kolonij zostałoby tak zniszczonych, iż nie można by było więcej tego naprawić. Na młode osiedlenie żydowskie w Palestynie spadłoby wówczas tak wielkie nieszczęście, iż przywrócenie stosunków normalnych byłoby prawieże niemożliwem.

Działalność komisyi.

Komisya zajęła się wszelkiemi sprawami, dotyczącemi ludności żydowskiej w Palestynie, zarówno ekonomicznemi, jak i kulturalnemi.

Mając odpowiednie fundusze, mogła komisya popierać kolonistów i robotników, jakoteż różne grupy rolnicze. Popierała ona rozmaite kooperatywy przy ich założeniu w dalszym ich rozwoju. Były to przeważnie kooperatywy spożywcze. Komisya pokrywała budżety szkół hebrajskich. Szła ona do twórczości na polu literatury hebrajskiej. Komisya udzieliła subwencyj Radom miast i wsi, popierała je materyalnie przy tworzeniu i utrzymywaniu policyi, pomagała przy zakładaniu bibliotek w Jaffie i Jerozolimie, podniosła stan zakładów rolniczych i kolonizacyjnych, utrzymywała ekspertów celem opracowania planów dla dalszego osiedlania Żydów w Palestynie Komisya powołała do życia żydowskie biuro prasowe i stworzyła zaczątki instytucyi dla robót publicznych.

Prace powiekowe komisyi przeprowadziła ona z pełnem oddaniem się sprawie. Wojskowe władze angielskie w kraju poznały charakter ludności żydowskiej w Palestynie. Pracę ratunkową organizowano systematycznie. Zwołując Zgromadzenie konstytuujące, miano na celu proklamowanie żądań i interesów żydostwa palestyńskiego. Instytucyom oświatowym i innym organizacyom żydowskim dodawano otuchy i umożliwiono im rozpoczęcie ich normalnej działalności. Przeprowadzono cały szereg badań naukowych celem podniesienia rozwoju Palestyny. Wytworzono kontakt i nawiązano stosunki z odpowiedzialnymi przywódcami arabskimi. Pierwszorzędne znaczenie ma jednak i na szczególne uznanie zasługuje komisya z powodu położenia węgla kamiennego pod uniwersytet hebrajski. które miało miejsce 24 lipca 1918 Było to wydarzeniem pierwszorzędnej wagi i znaczenia historycznego.

Wydatki funduszu przygotowawczego przedstawiają się w sposób następujący: 1) Pożyczki — 540.700 funt. szterl. 2) Oświata i praca kulturalna — 42.750 funt. szterl. 3) Organizacya kahałów — 1050 funt. szterl 4) Grupy socyalne i ekonomiczne — 950 funt szterl. 5) Zakład dla agrykultury i kolonizacyi — 6150 funtów szter. 6) Zakład dla robót publicznych — 5.050 szterl. funtów. 7) Ogólna administracya — 14.650 funt. szt. 8) Wydatki administracyjne — 10.950 funt. szter.

Objaśniania do budżetu.

Szczegółowy budżet jasno wykazuje, iż niezbędną jest suma 500 000 funt. szter., jeśli organizacya syońska chce spełnić wielkie zadania, jakie sobie postawiła.

Jakież są te zadania?

Syońska konferencya światowa w Londynie odbyta w marcu b. r. uchwaliła na wniosek ścisłego Komitetu Wykonawczego rezolucyę w sprawie przeniesienia centrali organizacyi syońskiej do Londynu. Dwunastu członków wielkiego Komitetu akcyjnego jest obecnie czynnych w Londynie i Paryżu. Inni członkowie często biorą udział w rokowaniach.

Wielki komitet akcyjny obraduje w permanencyi.

Organizacyę wybudowano i przeprowadzono w niej następujący podział administracyjny: 1) Wydział polityczny — pod kierownictwem dra Chaima Weizmanna i p. Nahuma Sokołowa 2) Prawa Żydów w dyasporze pod kierownictwem p. Leona Mockina; Sprawy organizacyjne — pod kierownictwem dra W. Jakobsohna; 4) Finanse — pod kierownictwem p. Borysa Goldberga; 5) Oświata — pod kierownictwem dra Szmarjahn Lewina; 6) Sprawy palestyńskie — pod kierownictwem p. Juliusza Simona.

(C. d. n.)

Ben A. Sochaczewski.

Zjazd kupiectwa żydowskiego w Polsce.

W dniach 21 i 22 bm. odbędzie się w Warszawie zjazd kupiectwa żydowskiego całej Polski. O ile nam dotychczas wiado mo, kupiectwo małopolskie będzie zastąpione przez jednego delegata Krakowskiego Stowarzyszenia kupców. I znowu okazuje się — jak tyle razy już poprzednio — jak mało zrozumienia posiada nasze kupiectwo, jeżeli się rozchodzi o organizacyę zawodową. To jest istotnie najsłabszy punkt i największy grzech naszego kupiectwa. Każdy kupiec żydowski widzi, jak z dnia na dzień sytuacya jego pogarsza się coraz bardziej, jak wyłączną winę drożyzny zwala się wyłącznie na niego, jak demagogia polityczna utrudnia i uniemożliwia mu normalny i uczciwy byt. Wolność handlu ogranicza się systematycznie, stwarza się coraz to nowe centrale, uprzywilejowane stowarzyszenia, kółka, konsumy »Puzappy« itd., — a kupcy poprzestają na biadaniu i skarżeniu się, miast zorganizować się zawodowo celem energicznej samoobrony Kupcy nasi nie chcą pojąć, że robotników respektuje dziś rząd dlatego, że są zorganizowani, że chłop dziś rządzi, bo posiada organizacyę i że urzędnictwo ma swój wpływ wyłącznie dzięki temu, że jest zorganizowane.

A charakterystyczną jest przy tem rzeczą, że kupiectwo nasze nie z powodu skąpstwa nie organizuje się, bo wszak daje ono na różne cele, a najwięcej wydaje na łapówki, których by sobie w znacznej części zaoszczędziło, gdyby było zorganizowane. Mimo to jednak organizacye na prowincyi są puste lub mają członków tylko na papierze.

A gdy stolica wzywa kupiectwo żydowskie całej Polski do wspólnej organizacyi — to kupiectwo, które jest teraz bojkotowane, rugowane ze wszystkich placówek, któremu się codziennie kładzie nowe kłody pod nogi — woli ono siedzieć w domu, aniżeli jąć się wspólnej pracy organizacyjnej.

Porządek dzienny Zjazdu obejmuje szereg spraw o pierwszorzędnem znaczeniu dla kupiectwa żydowskiego w Polsce I tak wygłoszone zostaną następujące referaty:

Sprawa unormowania godzin handlu (ref. adw. S. Seideman i W. Wiślicki);

Nowe formy handlu: kooperatywy i zrzeszenia (ref. inż. M. Seideman);

Handel po wojnie i kredyt kupiecki (ref. inżynier L. Feigenbaum);

Jarmark warszawski (ref. dr A. Neufeld);

Organizacya kupiectwa na prowincyi (ref. W. Wiślicki).

Zjazd urządza Centrala »Związku kupców« w Warszawie, ul. Senatorska 22.

Życzymy Zjazdowi wiele pomyślności i możemy go zapewnić, że chwilowe słabe zainteresowanie kupiectwa małopolskiego dla myśli ogólnej organizacyi minie rychło, w miarę jak ograniczenia stawać się będą coraz większe i dotkliwsze... Wówczas pojmie też i kupiectwo żydowskie w Małopolsce, co znaczy wspólna obrona interesów w organizacyi zawodowej.

Rafał Pfeffer.

Zjazd syońskiej młodzieży akademickiej w Krakowie.

Prezydyum H. A. Z (Związku syońskiej młodzieży akadem. Galicyi) zwołuje zjazd młodzieży syońskiej do Krakowa na dzień 16 listopada br. Porządek dzienny zostanie wkrótce ogłoszony. Adres biura Zjazdu: Kraków, Stradom 16.

Ze świata.

»Mord rytualny na Węgrzech«. Pod tym tytułem ogłosił jeszcze w roku 1915 znany poeta Arnold Zweig dramat w którym na tle znanego procesu o rzekomy mord rytualny w Tisza Eszlar na Węgrzech (1881) ujmuje nader głęboko los i przeznaczenie narodu żydowskiego. Dramat ten miał jeszcze podczas wojny zostać wystawiony na jednej ze scen wiedeńskich (Neue Wiener Bühne), czego jednak zabronił ówczesny rząd austryacki. Ten sam teatr przygotował na 18 bm. — jakoże Wiedeń należy już do wolnej rzeczypospolitej austryackiej wystawienie tej sztuki. Socyalistyczny marszałek dolnej Austryi Sever poszedł jednak w ślady swego czarno-żółtego poprzednika i w obawie przed ewentualnemi demonstracyami »zakazał odegrania tej sztuki«.

Naczelnik Piłsudski w Krakowie.

Prezydyum m. Krakowa wydało następującą odezwę do mieszkańców miasta:

Obywatele! Spełniły się wiekowe marzenia narodu. Wrogom wydarto ojcowiznę naszą przy udziale oręża polskiego i świat uznał wolne, zjednoczone i niepodległe Państwo polskie.

Na chlubę dnia dzisiejszego i na pamięć wiekom przyszłym winniśmy głosić przed światem, że żołnierz polski wykuł swym mieczem wolność narodu!

Odczuwamy dla tego żołnierza cześć i wdzięczność, a każda uroczystość jego jest świętem narodu.

Bohaterskie czyny »Strzelców« którzy 6 go sierpnia 1914 roku opuścili te mury zrywając się do walki o niepodległość ojczyzny — bohaterskie wysiłki 2 giej brygady Legionów — Murmań i tułaczkę na dalekiej obczyźnie »niebieskiego« żołnierza — złączmy w pamięci z wytężającymi bojami żołnierza polskiego na wszystkich kresach Polski w chwili uroczystego Święta żołnierskiego.

W piątą rocznicę wymarszu 2-giej brygady Legionów polskich dnia 19 październik 1914 święcić będziemy wielkie święto zjednoczenia wojsk polskich!

Obywatele! Na święto to zjeżdża w mury naszego miasta drogi nam wszystkim Naczelnik państwa, by osobą swą i godnością pierwszego obywatela państwa nadać Świętu temu wagę momentu dziejowego i wskazać, że śladem wodzów i żołnierzy skupić się mamy wszyscy pod kierownictwem dla jednej wielkiej idei budowy państwa polskiego.

Chwilę tę uroczystą uświetni błogosławieństwo, udzielone w starych murach Wawelskiej katedry przez dostojnego księcia kościoła, Prymasa Rzeczypospolitej Polskiej

W dniu tym Kraków święcić będzie święto w imię hasła: »Dla Ciebie Polsko i dla Twej chwały«.

Obywatele! Niechaj w dniu tym nikogo z nas nie braknie, wystąpimy wszyscy z powagą i godnością, witając radośnie Naczelnika państwa, książąt kościoła i bohaterskich wodzów.

Niech żyje Najjaśniejsza Rzeczpospolita Polska!

Niech żyje Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski!

Niech żyją zwycięskie zjednoczone wojska polskie i i ich bohaterscy wodzowie!

Niech żyje wódz karpackiej brygady, Józef Haller!

*

Miasto nasze przybrało z okazyi dzisiejszego przybycia Naczelnika Państwa już w dniu wczorajszym odświętny wygląd. Ruch wszędzie był bardzo ożywiony, ulicami przejeżdżały liczne automobile z gośćmi zwłaszcza wojskowymi. Z żywem zainteresowaniem i sympatyą witano delegacye zamiejscowe. Również w dzielnicy żydowskiej czyniono przygotowania około przystrojenia domów. Sklepy żydowskie będą w dniu dzisiejszym zamknięte.

*

Uczestnicy dzisiejszej uroczystości. Gen. delegat Dr. Gałecki wyjechał do stacyi Granica celem powitania Naczelnika Państwa i towarzyszenia mu do Krakowa.

W uroczystościach wezmą udział: przybyli z duchowieństwa: Prymas arcybiskup Dalbor, biskup sufragan dr. Gall, biskup sandomierski ks. Ryx, biskup ks. Bandurski; ze Lwowa przybyli: imieniem miasta wice prez. Chlamtacz, imieniem uniwersytetu prof. Negrusz, imieniem politechniki rektor Matakiewicz i profesorowie Fabijański i Syroczyński; z Cieszyna reprezentanci Rady narod. w Cieszynie z inż. Józefem Kiedroniem; nadto delegat tej rady do Paryża prof. Szura. Z Warszawy przyjeżdża kilku ministrów, grono posłów ze wszystkich klubów sejmowych, generalicya z oficerami i szereg wybitnych osobistości. Z Poznania: prez. miasta dr. Drwęski, wojewoda Cellichowski, ks. poseł Adamski, b. minister Englich oraz komisarz gdański Łaszewski. Imieniem prasy warszawskiej: pp, Fryze i Nowicki. W ostatniej chwili dowiadujemy się o zapowiedzianem przybyciu czterech wicemarszałków sejmowych: Osieckiego, Maja, Moraczewskiego i Bojki. Przybył pluton kompanii wysokogórskiej w pełnem uzbrojeniu taterniczem.

Ogólny nadzór nad pracami komitetu objął radca p. Witold Ostrowski, szpalerami od dworca do Wawelu kieruje dr. Stanisław Weiner.

Program uroczystego obchodu zjednoczenia wojsk polskich w dniu dzisiejszym 1. Przyjazd Naczelnika państwa o godz. 9 rano. 2. Powitanie przez gen. Józefa Hallera w salonie dworca kolejowego. 3. Uroczysty wjazd ulicą Basztową do Barbakanu 4 Powitanie Naczelnika państwa przez Radę miejską na Barbakanie 5. Pochód ulicą Floryańską, wschodnią stroną Rynku, ulicą Grodzką, placem Bernardyńskim do katedry na Wawelu. 6. W katedrze błogosławieństwo ks. prymasa Rzeczypospolitej polskiej, protektora uroczystości. 7. Powrót przez plac Bernardyński, ulica Grodzką, placem i ulicą Franciszkańską, ul. Straszewskiego i św. Anny na Rynek główny. 8. Msza polowa na Rynku od ulicy Szewskiej. 9. Rewia wojskowa na Rynku głównym. 10 W teatrach miejskich uroczyste przedstawienia o godz. 3 popoł. 11 Raut gminy w Sukiennicach o godz. 9 wiecz.

Naczelnik Państwa w teatrze miejskim. Komitet obchodowy ustalił ostatecznie uroczystość w teatrze miejskim w ten sposób, że Naczelnik państwa zjawi się w loży bezpośrednio przed rozpoczęciem drugiego aktu. Orkiestra odegra hymn państwowy.

Program uroczystego otwarcia Akademii górniczej w Krakowie w dniu 20 października w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego o godz 10 przedpoł. zawiera: Naczelnik państwa ogłasza otwarcie Akademii górniczej w Krakowie, przemówienie ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego, przemówienie ministra przemysłu i handlu, sprawozdanie przewodniczącego Komitetu organizacyjnego Akademii górniczej w Krakowie, przemówienie przedstawiciela Związku górników i hutników polskich, przemówienie dziekana Horoszkiego do młodzieży akademickiej, przemówienie delegatów odczytanie nadesłanych telegramów. Strój zwykły

Naczelnik Państwa w Uniwersytecie Jagiellońskim i na otwarciu Akademii Górniczej Senat akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego powita uroczyście Naczelnika państwa w auli w poniedziałek, dnia 20 bm. o godzinie 10 i pół przed południem.

Bezpośrednio po tem nastąpi uroczyste otwarcie Akademii górniczej w tej samej auli przez Naczelnika państwa.

Osoby, które otrzymały zaproszenia, zechcą się zgromadzić najpóźniej o godzinie trzy kwandranse na 10 rano w tej samej auli.

Rozkaz gen. Hallera do żołnierzy II. brygady Z okazyi piątej rocznicy wymarszu II. brygady w pole wydał gen. Haller rozkaz, w którym oznajmia, że wszyscy uczestnicy bitw pod Rarańczą lub Kaniowem mają prawo do noszenia, prócz właściwych odznak, liści laurowych z datą 15 II. 1918. Równocześnie zwraca się gen. Haller do Naczelnika Państwa z prośbą o przyjęcie i noszenie tejże odznaki.

KRONIKA.

Kraków, 19 października.

Biała mąka amerykańska. Na interwencyę Prezydenta m. Minister aprow. przydzielił z ostatnich zapasów białej mąki amerykańskiej 7 wagonów 10 cio tonowych dla m. Krakowa. Transport tej mąki oczekiwanym jest w Krakowie na niedzielę. — Białą mąkę ameryk. będą wydawały sklepy rejonowe od wtorku 21 bm. w ilości po 50 dkg na osobę za sciągnięciem 42 odcinka mącznego legit zbiorowej. — Sprzedaż chleba po 1 kg. na osobę rozpocznie się od środy 22 bm. Cenę chleba i mąki ogłosi magistrat później Konsumom białą mąkę wyda ekspozytura spraw aprowizacyjnych (Radziwiłłowska 8), mąkę zaś chlebową miejskie Biuro aprow. (Poselska 12).

Zebranie żyd. inwalidów wojennych. Dziś, w niedzielę o godz. 3 popoł. odbędzie się w budynku gminy izrael. (mała sala posiedzeń) przy ul. Skawińskiej 2, II p. zebranie żyd. inwalidów, na które wszystkich inwalidów, w ich własnym interesie, się zaprasza Porządek dzienny: 1) Jak możemy niedolę naszą poprawić i nasz byt zapewnić? 2) Konsumy i kooperatywy. 3) Dom dla żyd. inwalidów

W Kollegium wykładów naukowych (Rynek gł. A-B l. 39) odbędą się następujące wykłady; w poniedziałek, 20 bm. Wieczór ku uczczeniu święta zjednoczenia wojsk polskich; we wtorek, 21 bm. prof. Dr Józef Flach: Po pokoju wersalskim; we środę, 22 bm prof. Ludw. Skoczylas: Nowa Rosja; we czwartek, 23 bm. Dr Henryka Fromowiczówna: Kurs historyi sztuki (z demonstracyami); w sobotę, 25 bm. prof Dr Józef Reiss: Przedstawiciele muzyki klasycznej (z ilustr. muz.) Pocz. o godz 7 wiecz. Ponadto codziennie od g. 5—6 wiecz. kurs historyi literatury 19 w. pod kierunkiem prof. Ludw. Skoczylasa.

Odczyt p Meremińskiego Dziś o godz. $^{1}/_{2}$8 wieczorem odbędzie się w wielkiej sali kahału (ul. Krakowska 41) odczyt p. Izraela Meremińskiego, członka Żydowskiego Zgromadzenia Narodowego na Ukrainie, na temat: Nasz problem kolonizacyjny i emigracyjny.

Koncert „Sziru“. W sobotę 25 bm. wystąpi tow. śpiewackie „Szir“ w sali Strzechy robotniczej ponownie z koncertem. Bilety w cenie po 8 i 5 kor. nabyć będzie można przed koncertem w sali Strzechy

Dla młodocianych handlowców i robotników różnych zawodów otworzyło stow. „Młodość“ biuro pośrednictwa pracy przy ul Wolnica 4 Zgłoszenia przyjmuje się między godz. 7—9 wiecz.

Kursy budowlane. W niedzielę i poniedziałek d. 19 i 20 bm odbędą się egzamina na wszystkich kursach. Słuchacze zgromadzą się w żyd. szkole ludowej. Podbrzezie 13, o godz 4 i pół, w sali szkolnej l. 1

Z kroniki policyjnej. Do mieszkania p. Benedykowej w Podgórzu — w czasie jej nieobecności — włamali się Zygmunt Biskup, Franciszek Połończyk i Wincenty Kupferstein i skradli bieliznę i garderobę wartości 4.000 Koron. Policyi udało się sprawców wyśledzić. Część rzeczy znaleziono i odebrano, a bandytów zaaresztowano

REPERTUAR TEATRU J. SŁOWACKIEGO

Niedziela pop. i wiecz. „Kościuszko pod Racławicami« Anczyca.

Dział gospodarczy.

Towary polskie dla Austryi. WIEDEŃ. PAT. Der »Neue Tag« donosi, że w myśl traktatu kompenzacyjnego między Austryą a Polską, zawartego dnia 5 lipca 1919, dostarczyła Polska dotychczas następujących towarów Austryi: 420 wagonów gazolu, 215 wagonów benzyny, 482 wagony ropy, 26 wagonów świec, 38 wagonów parafiny, 172 wagonów produktów naftowych, 24211 skrzyń jaj, 32330 sztuk gęsi i 25 wagonów surowych skór. Dalsze transporty są w drodze. Co się tyczy dostawy węgla, była Polska zobowiązana dostarczyć dotychczas 5000 wagonów. Z cyfry tej dostarczyła dotychczas tylko 3500 wagonów. Deficyt tłumaczy się brakiem wagonów.

Kurs dewiz. ZURYCH. PAT. Dewizy z dnia 17 bm.: Berlin 20. (dnia poprzedniego 20 60), Wiedeń 5·25 (5), Praga 15·50 (15·75), austryackie noty koronowe stemplowane 5·50 (5·10), noty niestemplowane 5·50 (5·10).

Kursa austryackiej centrali dewiz z 18 bm WIEDEŃ PAT. Amsterdam 4050 (4052), Berlin 404 (405) Zurych 1950 (1935), Chrystyania 2500 (2502) Kopenhaga 2365 (2367) Sztokholm 2640 (2642). Marki w banknotach 403 (404.50), Lei 480 (482), Lewy 290 (—), Bankn szwajc. 1951 (1953) Bankn, franc. 1210 (—). Liry 1060 (—), Noty ang. 430 (—), Dolary 103 (—), Ruble carskie 300 (300).

Kursa gieł. w Zurychu. z 18 bm. PAT. Berlin 20 Wiedeń 5 Praga 15 25, Hollandya 214$^{1}/_{4}$, Londyn 23 52, Paryż 65 50 Noty koron nie stempl. 5$^{1}/_{2}$, stempl. 5.

Wiedeńskie kursa giełdowe z dnia 18 bm. Renta majowa 89, Austryacka renta koronowa 85, Renta lutowa 89, Węgierska renta koronowa 105, Losy tureckie —, Priorytety kolei południowej 869, Anglobank 540, Bankverein 860. Bodenkredit 1348, Zakład kredytowy 852, Länderbank 920, Mercur 618 Živnostenska Banka 1825, Kolej północna 8650, Kolej południowa 225, Alpiny 1502, Berg und Hütten 5600, Poldihütten —, Rema 1790, Apollo —, Fanto 3910, Galicyjskie Karpaty 5500, Galicya 4240, Schodnica 2750, Koleje austryackie 798, Koleje węgierskie 700.

Giełda pieniężna w Krakowie notowała w dniu 18 b. m.: Marki polskie: 181·—, 191·—. (tranzakcye: 187·50, —·—) Ruble carskie: po 100 rb.: 215·—, 240·—, ruble carskie po 500 rb: 225·—, 250·—. tranzakc. 238·—, 242·—.)

NADESŁANE

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

W sobotę dnia 11 b m. obraziłem niewinnie w kinie „SZTUKA“ pana Henryka Rubinsteina z ul. Miodowej, za co go na tej drodze serdecznie przepraszam

Moritz Hammel z Bielska. 2026

Za starania i gorliwą opiekę podczas świąt Rosch-haschanu i Jom Kipur składają tą drogą podoficerowie i żołnierze żydowscy 5 p. a. c. w Jarosławiu panu podpor. Ignacemu Potascherowi serdeczne „Bóg zapłać“ 2051

Redaktor naczelny i odpowiedzialny Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Druk. M. Dzitcanera, Kraków, Bożego Ciała 19 Telefon 1556.